

Düşün, düşün...

Haftalık Düşünce Özgürlüğü Bülteni (Sayı 49/23, 15 Aralık 2023)

Geçen hafta neler oldu?

- Adalet Bakanlığı tarafından hazırlanarak değerlendirilmek üzere Cumhurbaşkanlığı'na gönderilen 8. Yargı Paketi taslak metninde 22 farklı kanunda 105 maddenin değiştirilmesi yer alıyor. Taslakta, AYM'nin eşitlik ilkesine aykırı bularak iptal ettiği Medeni Kanun'un 187. maddesi, iptal kararına uygun olmayan bir şekilde yeniden düzenlendi. Gereçede kadınların evlenmeden önceki soyadlarını kullanmalarının "Türk toplumunun temeli olan aile bütünlüğüne zarar verebileceği" öne sürüldü.
- Dokunulmazlıkların kaldırılması amacıyla Meclis'e gönderilen fezleke sayısı 733'e ulaştı. Fezlekelerden 512'si HEDEP milletvekilleri hakkında.
- İstanbul'da 27 Kasım akşamı istihbarat elemanı olduğu iddia edilen üç kişi tarafından gözaltına alınan ve 15 gündür kendisinden haber alınamayan Suriyeli insan hakları aktivisti Ahmed Katie, çıkarıldığı mahkemede tutuklandı.
- Mülteci karşıtı nefret söylemleriyle bilinen Bolu Belediye Başkanı Tanju Özcan, kentteki Bolu Afganistan Gençleri Sosyal Kültürel ve Yardımlaşma Derneği'nin tabelasını söktürdü. Öte yandan CHP, Özcan'ın yerel seçimde tekrar aday gösterilmesine karar verdi.
- Uluslararası Sınır Tanımayan Gazeteciler (RSF), [2023 bilançosunu](#) yayımladı. 2023'te Türkiye'de 43 gazetecinin yolunun hapisneden geçtiği belirtilen bilançoda, Türkiye'deki baskı yönteminin, gazetecilerin yıl içinde sürekli tutuklanıp bırakılması üzerine kurulu olduğu ve yıldırma amaçlı tutuklamalara yaygın şekilde başvurulduğu vurgulandı.
- Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi, Türk yetkililerden son üç yıl içerisinde internet siteleri için alınan erişim engeli kararları ve bunların sayılarına ilişkin tüm bilgileri paylaşmalarını istedi. Komite, bunun için Türkiye'ye 2024'ün Aralık ayına kadar süre verdi.
- Milli Eğitim Bakanı Yusuf Tekin, Türkiye'nin 81 ülke arasında 39'uncu, 37 OECD ülkesi arasında 32'nci sırada yer aldığı; "okuduğunu anlama" bölümü özelinde hem OECD ortalamasının altında kaldığı hem de 2018'deki sonuçlara göre 10 puan geriye gittiği PISA 2022 test sonuçları hakkındaki değerlendirmesinde, "Rapor, Türkiye'nin 10 yıldan uzun bir süre boyunca çoğu alanda iyileşme gösteren az sayıda ülkeden biri olduğunu gösteriyor" dedi.
- Türkiye; İklim Değişikliği Performansı Endeksi'nde dokuz sıra gerileyerek 56'ncı sıraya düşerek, "çok düşük performans" gösteren ülkeler arasında sınıflandırıldı.

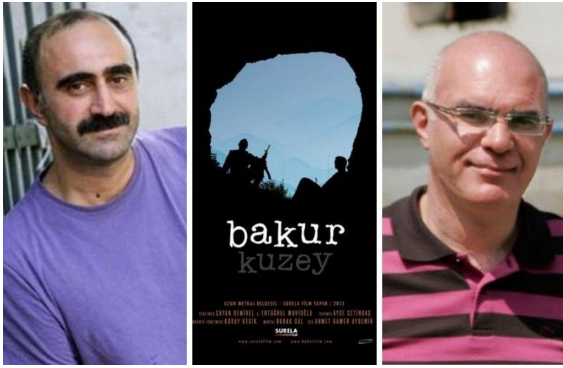
Verilerle
2023 Yılında
Türkiye’de
İnsan Hakları İhlalleri

Verilerle 2023 yılında Türkiye’de İnsan Hakları İhlalleri

İnsan Hakları Derneği (İHD) ve Türkiye İnsan Hakları Vakfı (TIHV) 10 Aralık İnsan Hakları Günü vesilesiyle [ortak bir açıklama](#) yaparak hak ihlallerinin 2023’te kaygı verici bir boyuta ulaştığını aktardı. [Verilerle 2023 Yılında Türkiye’de İnsan Hakları İhlalleri](#)’ni paylaşan hak örgütleri, resmi gözaltı yerlerinde en az

396 kişinin işkence ve diğer kötü muameleye maruz kaldığını tespit etti. En az 197 barışçıl toplantı ve gösteriye kolluk güçleri tarafından müdahale edildi, 43 etkinlik engellendi. Barışçıl protestolarda en az 58’i çocuk, en az 3.679 kişi işkence ve kötü muamele niteliğindeki uygulamalar ile gözaltına alındı. Gözaltına alınanların 20’si tutuklandı. Mülki idare tarafından 24 ilde ve 11 ilçede toplamda 94 kez tüm eylem ve etkinlikler yasaklandı. Yıl boyunca 84 gazeteci gözaltına alındı, 19 gazeteci tutuklandı. 225 basın çalışanı hakkında açılan 85 davanın görülmesine devam edildi. 3.446 içeriğe ve 362 siteye erişim engellendi. Sosyal medya paylaşımları gerekçesiyle 4’ü çocuk, 1.731 kişi gözaltına alındı, 457 kişi tutuklandı. 8 kitap hakkında toplatma kararı, 2 çocuk kitabı hakkında ise sınırlama kararı verildi. 28 sanatçı, haklarında açılan davalarda yargılandı. Sansür Yasası’yla ceza kanununa eklenen “dezenformasyon” suçlamasıyla 12’si gazeteci en az 24 kişi gözaltına alındı. 9’u gazeteci olmak üzere en az 11 kişi hakkında soruşturma açıldı. En az 7 kişi hakkında dava açıldı. 1 kişi 10 ay hapis cezası ile cezalandırıldı. Ayrıca en az 33 kişi Erdoğan’a hakaret iddiasıyla haklarında açılan davalarda yargılandı. Aynı gerekçeyle 5 kişi gözaltına alındı, 1’i çocuk 3 kişi tutuklandı.

Bakur belgeseline açılan dava

Yönetmenliğini yaptıkları “Bakûr” (Kuzey) belgeseli nedeniyle “terör örgütü propagandası” suçlamasıyla yargılanıp 4 yıl 6 ay hapse mahkum edilen Çayan Demirel ve Ertuğrul Mavioglu’na, istinaf mahkemesinin bozma kararı sonrası Batman 2. Ağır Ceza Mahkemesi’nde yeniden yargılandıkları davada 1’er yıl 13’er ay hapis cezası verildi.

Gazeteci Sibel Hürtaş’ın yargılandığı dava

2020 yılında baro başkanlarının Çoklu Baro Yasası’nı protesto etmek için Meclis bahçesindeki eylemini takip etmesi engellenip darp edilerek gözaltına alınan gazeteci Sibel Hürtaş, “görevi yaptırmamak için direnmek” suçlamasıyla yargılandığı davada, 8 ay 10 gün hapse mahkum edildi. Ankara 37. Asliye Ceza Mahkemesi hapis cezasını 10 bin TL adli para cezasına çevirdi.

Tutuklu gazeteci Sedat Yılmaz ilk duruşmada tahliye edildi

Gazetecilik faaliyetleri nedeniyle 3 Mayıs Dünya Basın Özgürlüğü Günü'nden bu yana tutuklu bulunan Mezopotamya Ajansı (MA) editörü Sedat Yılmaz'ın "örgüt kurmak ve yönetmek" ve "örgüt üyesi olmak" iddialarıyla yargılandığı davanın ilk duruşması Diyarbakır 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görüldü. 230 gündür tutuklu olan gazetecinin tahliyesine

karar veren mahkeme heyeti, duruşmayı 29 Şubat'a erteledi.

Saldırıya uğrayan gazeteciye "saldırganlara hakaret etti" davası

Yaptığı yolsuzluk haberleri sonrası Tatvan Belediye Başkanı Mehmet Emin Geylani'nin biri polis olan korumalarının saldırısına uğrayan gazeteci Sinan Aygül'e saldırganlara hakaret ettiği iddiasıyla dava açıldı. Gazeteci, Tatvan (Bitlis) 1. Asliye Ceza Mahkemesi'nde yargılanacak.

Gazeteci Elif Akgül'e açılan dava

Gazeteci Elif Akgül hakkında, sosyal medyadaki paylaşımları nedeniyle, "zincirleme örgüt propagandası" iddiasıyla dava açıldı. Hazırlanan iddianamede 2018 yılında Afrin'e yönelik başlatılan sınır ötesi operasyonla ilgili paylaşımı ve Etkin Haber Ajansı'nın 18 Ekim 2022 tarihli TSK'nin Kuzey Irak'ta kimyasal silah kullandığına ilişkin haberini paylaştığı

için gazetecinin 13 yıl 6 aya kadar hapsi isteniyor.

Yaşamını yitiren madenciler için yapılan eyleme açılan dava

Amasra'da yaşanan maden faciasında yaşamını yitiren 41 işçiyi anmak için Ankara'da Madenciler Anıtı önünde yapılan eylemde darp edilerek gözaltına alınan 26 kişinin "2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefet" suçlamasıyla yargılanmasına Ankara 65. Asliye Ceza Mahkemesi'nde başlandı. Davanın ikinci

duruşması 16 Nisan'da görülecek.

8 Mart eyleminde gözaltına alınan Sevde Ünal'a açılan dava

İzmir'de 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nde düzenlenen yürüyüşün ardından taşıdığı döviz gerekçesiyle gözaltına alınan Mor Dayanışma üyesi Sevde Ünal hakkında, "Cumhurbaşkanına hakaret" suçlamasıyla açılan davanın ilk duruşması İzmir 10. Asliye Ceza Mahkemesi'nde görüldü. Duruşmaya Ünal ile

avukatları katıldı. Ünal'ın yargılanmasına 10 Nisan'da devam edilecek.

Gazeteci Ahmet Kanbal beraat etti

14 Mayıs seçimlerinde Mardin'de yapılan oy sayma işlemleri sırasında kayıp olan seçim sandığına ilişkin sosyal medyadaki paylaşımı nedeniyle "halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma" ile suçlanan gazeteci Ahmet Kanbal'ın Mardin 1. Asliye Ceza Mahkemesi'nde yargılandığı dava beraat ile sonuçlandı.

Gazeteciler Soykan ve İlknur beraat etti

Halk Tv'de 28 Haziran 2022 tarihinde yayımlanan 'Kayda Geçsin' programında adı suç örgütleriyle geçen ve Erdoğan'a yakınlığıyla bilinen iş insanı Hasan Yeşildağ ile ilgili iddiaları değerlendiren gazeteci Timur Soykan ve Miyase İlknur hakkında, "hakaret" suçlamasıyla İstanbul Anadolu 32. Asliye Ceza

Mahkemesi'nde açılan dava beraat ile sonuçlandı.

Ekşi Sözlük'e yine erişim engeli

İktidarın 6 Şubat depremlerindeki ihmallerini eleştiren mecralara yönelik kısıtlamaları kapsamında hedef gösterildikten sonra 21 Şubat'ta sansürlenene ve bunun üzerine farklı alan adları ile faaliyetini sürdürmeye başlayan Ekşi Sözlük'ün son adresine de "milli güvenlik ve kamu düzeninin korunması" gerekçesiyle Ankara 6. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişim engeli getirildi.

Özak Tekstil işçilerine jandarma saldırı

Urfa'da sendika değiştirme baskısı ve işten atmalara karşı 27 Kasım'dan bu yana direnişte olan Özak Tekstil işçilerinin eylemine müdahale eden jandarma, aralarında Birleşik Tekstil Dokuma ve Deri İşçileri Sendikası'nın (BİRTEK-SEN) yöneticilerinin de olduğu 92 kişiyi darp ederek gözaltına aldı.

Yemek zammını protesto eden öğrencilere soruşturma

Ege Üniversitesi Rektörlüğü, yemeklere zam yapılmasını protesto eden 18 üniversite öğrencisi hakkında "huzur bozucu eylemlerde bulunmak" iddiasıyla idari soruşturma açtı.

DÜŞÜNCE SUÇU DURUŞMALARI

Gazetecilik faaliyeti kapsamında Demokratik Toplum Kongresi (DTK) yöneticileriyle yaptığı görüşmeler, röportajlar ve katıldığı etkinlikler nedeniyle yargılandığı davada "örgüt üyeliği" suçlamasıyla mahkum edilen KHK ile kapatılan İMC TV'nin Program Koordinatörü ve "Gündem Müzakere" programının sunucusu Ayşegül Doğan'ın istinaf mahkemesinin bozma kararı sonrasında yeniden yargılandığı dava...

Mahkeme: Diyarbakır 9. Ağır Ceza Mahkemesi
Duruşma Sonucu: Milletvekili seçilen Doğan'ın yargılamasının durdurulmasına ve adli kontrol tedbirinin kaldırılmasına karar verildi.

2017 yılında ABC gazetesine verdiği röportaj nedeniyle "Cumhurbaşkanına hakaret" ile suçlanan Alman Yeşiller Partisi eski milletvekili Memet Kılıç'ın yargılandığı dava...

Mahkeme: Ankara 36. Asliye Ceza Mahkemesi
Duruşma Sonucu: Bir sonraki duruşma 21 Şubat'ta görülecek.

2021 yılında Ankara Emek ve Demokrasi Güçleri'nin düzenlediği "Geçinemiyoruz" eyleminde gözaltına alınan ve aralarında JinNews muhabiri Öznur Değer'in de bulunduğu 24 kişinin "2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefet" suçlamasıyla yargılandığı dava...

Mahkeme: Ankara 18. Asliye Ceza Mahkemesi
Duruşma Sonucu: Bir sonraki duruşma 27 Mart'ta görülecek.

2021 yılında barınma sorununa dikkat çekmek için Ankara'da düzenlenen eylemde darp edilerek gözaltına alınan 7 üniversite öğrencisinin "2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefet" ve "görevi yaptırmamak için direnmek" suçlamasıyla yargılandığı dava...

Mahkeme: Ankara 37. Asliye Ceza Mahkemesi
Duruşma Sonucu: Bir sonraki duruşma 7 Mayıs'ta görülecek.

Kayım rektör protestosunda gözaltına alınan Boğaziçi Üniversitesi öğrencileriyle dayanışmak için Ankara’da düzenlenen protestoda darp edilerek gözaltına alınan, 32 kişinin “2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu’na muhalefet etmek” ve “görevi yaptırmamak için direnmek” suçlamasıyla yargılandığı dava...

Mahkeme: Ankara 71. Asliye Ceza Mahkemesi
Duruşma Sonucu: Bir sonraki duruşma 4 Nisan’da görülecek.

GELECEK HAFTANIN DURUŞMALARI

<p>KHK ile kapatılan Dicle Haber Ajansı (DİHA) muhabiri Şerife Oruç’un “örgüt üyeliği” suçlaması ile yargılandığı dava...</p> <p>19 Aralık Salı, Batman 2. Ağır Ceza Mahkemesi</p>	<p>Demokratik Modernite dergisi editörü Haydar Ergül ile 18 Kürt siyasetçinin “terör örgütü üyeliği” suçlamasıyla yargılandığı dava...</p> <p>19 Aralık Salı, İstanbul 22. Ağır Ceza Mahkemesi</p>
<p>Kapatılan Dicle Haber Ajansı (DİHA) Ağrı muhabiri Abdullah Kaya’nın gazetecilik faaliyetleri ve sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek “örgüt üyeliği” ve “propaganda” suçlamasıyla yargılandığı dava...</p> <p>19 Aralık Salı, Ağrı 2. Ağır Ceza Mahkemesi</p>	<p>2015 yılında İMC TV’de konuk olduğu programdaki konuşması gerekçe gösterilerek “devletin askeri ve emniyet teşkilatını alenen aşağılama” (TCK 302. madde) ile suçlanan gazeteci Rüstem Batum’un yargılandığı dava...</p> <p>19 Aralık Salı, İstanbul 43. Asliye Ceza Mahkemesi</p>
<p>2016 yılındaki sosyal medya paylaşımları gerekçesiyle dönemin başbakanı Binali Yıldırım’a “hakaret” ile suçlanan sanatçı Ferhat Tunç’un yargılandığı dava...</p> <p>20 Aralık Çarşamba, Büyükçekmece (İstanbul) 16. Asliye Ceza Mahkemesi</p>	<p>2022 yılında 1 Eylül Dünya Barış Günü dolayısıyla İstanbul Kadıköy’de düzenlenen eylemde gözaltına alınan ve aralarında gazeteci Zilan Azad’ın da olduğu 100 kişinin “2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu’na muhalefet” suçlamasıyla yargılandığı dava...</p> <p>20 Aralık Çarşamba, İstanbul Anadolu 17. Asliye Ceza Mahkemesi</p>
<p>6 Şubat depreminin hemen ardından Antakya’da çektiği görüntüleri sosyal medya hesabında “Onlar not etsin tabi, bunlar da bizim delilleriyle not ettiklerimiz” ifadeleri ile paylaşan gazeteci Hasan Sivri hakkında “halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yaymak” suçlamasıyla açılan dava...</p> <p>21 Aralık Perşembe, Ankara 33. Asliye Ceza Mahkemesi</p>	<p>MHP lideri Devlet Bahçeli’nin talimatıyla istifa ettiği iddia edilen Hakim ve Savcılar Kurulu (HSK) eski üyesi Hamit Kocabey ile ilgili haberler nedeniyle “kamu görevlisine hakaret” ile suçlanan Halk TV eski Genel Yayın Yönetmeni Suat Toktaş’ın yargılandığı dava...</p> <p>21 Aralık Perşembe, Ankara 39. Asliye Ceza Mahkemesi</p>
<p>2020 yılında Diyarbakır Barosu tarafından yapılan 24 Nisan Ermeni Soykırımı açıklaması gerekçe gösterilerek dönemin Baro Başkanı Cihan Aydın ve 10 yönetim kurulu üyesi hakkında “devleti aşağılamak” (TCK 301. madde) suçlamasıyla açılan dava..</p> <p>22 Aralık Cuma, Diyarbakır 9. Ağır Ceza Mahkemesi</p>	

**Haftanın tüm haberlerine dusun-think.net;
bültenin pdf formata da dusun-think.net/bultenler adresinden erişebilirsiniz.**